

Stilurile de învățare

prof. dr. NEGOIȚĂ Iolanda – Magdalena

Stilurile sau modurile de învățare fac referire la diferențele survenite în procesul de învățare a indivizilor și reprezintă un subiect controversat al ultimelor decenii, datorită diferitelor teorii și păreri ale specialiștilor. Stilul de învățare reprezintă modalitatea preferată de receptare, prelucrare, stocare și reactualizare a informației și se formează prin educație.

Stiluri principale de învățare (Modelul VARK) sunt:

- **Stilul vizual:** învață cel mai bine prin imagini, diagrame, hărți conceptuale, culori, deoarece îi ajută să-și amintească ce au citit sau văzut;
- **Stilul auditiv:** preferă ascultarea explicațiilor, podcasturilor, discuțiilor, lecturii cu voce tare, deoarece reține prin sunet;
- **Stilul tactil:** are nevoie să se implice fizic în activitatea de învățare, se exprimă folosind mișcarea mâinilor și comunicarea nonverbală;
- **Stilul kinestezic:** învață prin experiențe practice, experimente, demonstrații, activități fizice. Implicarea activă este cheia, lipsa de activitate determină agitație, fiind etichetat drept copil cu tulburări de comportament.

După emisfera cerebrală activată predominant în învățare se diferențiază două stiluri cognitive: stilul global (dominanță dreaptă) și stilul analitic sau secvențial (dominanță stângă).

Stilul global se caracterizează prin: viziune de ansamblu asupra textului, identificarea ideilor principale, a cuvintelor-cheie și a rezumatului care oferă perspectiva de ansamblu.

Stilul analitic se caracterizează prin: împărțirea textului în părți componente, prezentate pas cu pas și în ordine logică; utilizarea sublinierii și a fragmentării textului; fixarea unor idei pe măsura citirii textului și refacerea la urmă a întregii structuri.

Emisfera stângă:

- este responsabilă de ceea ce spunem, de limbaj, de cuvânt, de aspectul lingvistic al scrisului;
- traduce percepțiile în cuvinte, codând logic și analitic lumea reală;
- preferă detaliile pe care le abordează metodic, rațional, causal;
- se caracterizează prin gust pentru cuvinte, dicționare (cuvintele denumesc, numesc, descriu);
- amplifică frecvențele joase ale mesajului verbal;
- caută sensurile strâns înrudite ale cuvintelor;
- folosește propoziții, sintaxe pentru a interpreta mesajele;
- are înalte performanțe în folosirea procedeele gramaticale și regulilor sintactice.

Emisfera dreaptă:

- ✓ este sediul înțelegerii nonverbale; conexiune minimală cu cuvinte;
- ✓ dă tonul și intonația vocii, dă stilul de manifestare personală;
- ✓ oferă ritmul, muzicalitatea, analogiile, aspectul imagistic (exprimă experiența în imagini);
- ✓ abordează informația intuitiv, contextual, relațional;
- ✓ caută sensurile îndepărtate, multiple, ambigue, metaforice ale cuvintelor;
- ✓ extrage informația paralingvistică (permite identificarea vocii, melodicității, intonației), apreciind mesajul acustic și mai puțin funcția ling.

Înțelegerea **Stilurilor de învățare (VARK)** nu este doar un exercițiu de autocunoaștere, ci are implicații practice profunde în modul în care concepem și livrăm educația, mai ales în contextul

tehnologic actual. Educatorii care conștientizează diversitatea preferințelor de învățare din clasa lor pot adapta metodele de predare și materialele didactice pentru a răspunde mai eficient nevoilor tuturor elevilor, promovând un mediu de învățare mai incluziv și mai stimulant. În procesul de predare-învățare, este recomandat ca profesorii să aplice chestionare pentru evaluarea stilurilor de învățare ale elevilor, pentru a putea adapta metodele de predare la nevoile și stilul fiecărui elev în parte.

Aplicarea modelului VARK în practică nu înseamnă neapărat crearea a patru lecții separate pentru fiecare stil, ci mai degrabă integrarea unei varietăți de formate și activități în cadrul aceleiași lecții sau unități de învățare.

Tehnologia educațională (EdTech) joacă un rol esențial în facilitarea acestei abordări diversificate. Platformele moderne de e-learning pot găzdui o varietate de formate de conținut: videoclipuri și animații (V), podcast-uri și înregistrări audio (A), texte digitale interactive, bloguri și forumuri (R), simulări, laboratoare virtuale și activități interactive (K).

Aplicarea VARK în educația modernă, susținută de tehnologie, înseamnă crearea unor secvențe de învățare flexibile, centrate pe elev, unde fiecare individ are oportunitatea de a accesa și procesa informația în modul care i se potrivește cel mai bine, maximizându-și astfel potențialul de succes.